

Betekenis van voorzetsels per naamval

De betekenis van een voorzetsel is sterk afhankelijk van de naamval van het erop volgend woord. Als meerdere betekenissen mogelijk zijn, dan maakt de zin of de achtergrond van de zin de betekenis duidelijk.

Voorzetsel	+ Accusativus	+ Genitivus	+ Dativus
ἀνά	omhoog / verspreid	-	-
ἀντί	-	in plaats van / tegenover	-
ἀπό / ἀπ' / ἀφ'	-	(weg) van	-
ἄτερ	-	zonder	-
διά / δι'	door (<i>in tweeën</i>)	door (<i>in tweeën</i>) / ten gevolge van	-
εἰς	naar / tot in / <i>figuurlijk</i> : tegen / <i>doel</i> : tot / ten opzichte van	-	-
ἐκ / ἐξ	-	uit / buiten	-
ἐν	-	-	in / te midden van
ἐπί / ἐπ' / ἐφ'	naar / over / gedurende / bij / <i>vijandig</i> : tegen	in de richting van / op / bij / ten tijde van	op / bij / ten opzichte van / na / gedurende / in relatie met / <i>vijandig</i> : tegen
κατά / κατ' / καθ'	neer / omlaag langs / (neer) in / tegen / volgens / ergens / (zich verspreiden) over	neer / langs omlaag / ten nadele van	-
μετά / μετ' / μεθ'	naar / achter / na	met / tussen	te midden van / tussen
παρά / παρ'	naar / langs / boven	van (bij)	naast / vlak bij
περί	om / rondom	om / rondom	om / rondom
πρό	-	voor	-
πρός	(richting....)	van (bij)	bij / tegen / aan
σύν	-	-	samen met
ὑπέρ	gaande over / meer ... dan	boven / over / ten voordele van	-
ὑπό / ὑπ' / ὑφ'	onder	van onder / <i>handelend persoon</i> <i>bij passief</i> : door	onder

Gebruik van voorzetsels in combinatie met een ander woord

Zoals in het Nederlands, kan een voorzetsel aan een woord geplakt worden. Het krijgt daarmee een andere betekenis. De letterlijke betekenis van het samengestelde woord is niet ver te zoeken als de betekenis van het voorzetsel en van het woord waarmee het gecombineerd wordt beide bekend zijn. Als voorbeeld het Griekse werkwoord βαίω "gaan":

βαίω (gaan);
ἀναβαίω (op-gaan);
ἀποβαίω (af-gaan/weg-gaan);
διαβαίω (over-gaan = oversteken);
ἐμβαίω (in-gaan);
ἐπιβαίω (erop-gaan / ernaar-gaan = betreden);
καταβαίω (neer-gaan = naar beneden gaan);
μεταβαίω (anders-gaan = veranderen van plaats of standpunt);
παραβαίω (langs-gaan);
προβαίω (voor-gaan / voortgaan)
συμβαίω (samen-gaan)
ὑπερβαίω (over-gaan = overheen gaan)

Soms bestaat een samengesteld woord uit twee of meer voorzetsels waarmee het dan gecombineerd is:

προσαναβαίνω is een combinatie van voorzetsel πρὸς- (bij-) en voorzetsel ἀνά (op-) met het werkwoord βαίνω (gaan), letterlijk te vertalen als: (er)bij-op-gaan.

συγκαταβαίνω is een combinatie van voorzetsel συγ, zie σύν (samen-), met voorzetsel κατά (neer-) en het werkwoord βαίνω (gaan), op die manier letterlijk te vertalen als: samen-neer-gaan, dus: samen afdalen.

συναναβαίνω is een combinatie van voorzetsel σύν (samen-) en voorzetsel ἀνά (op-) en het werkwoord βαίνω (gaan), letterlijk vertaald: samen-op-gaan.

Voorzetsel	vooraan een woord geplakt
ἀνά	op- / omhoog- / over- (/ terug-)
ἀντί	tegen- / -
ἀπό / ἀπ' / ἀφ'	weg- / af-
ἄτερ	-
διά / δι'	(ergens) door- / uiteen-
εἰς	naar- / tot in-
ἐκ / ἐξ	uit-
ἐν / ἐν / ἐμ	in-
ἐπί / ἐπ' / ἐφ'	toe- / erop- / ernaar-
κατά / κατ' / καθ'	neer-
μετά / μετ' / μεθ'	met- / andere- / anders-
παρά / παρ'	vóór- / langs- / naast-
περί	om- / rondom- / rond-
πρό	voor- / aan-
πρὸς	bij-
συγ / συμ / σύν	samen-
ὑπέρ	over- / zeer- / buitengewoon- / boven-
ὑπό / ὑπ' / ὑφ'	onder-